

MAGYAR LAPOK

BUDAPEST

X. évfolyam, 60 (2621) sz. Csütörtök

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 március 13

A jövő hét elején utazik Berlinbe Cvetkovics jugoszláv miniszterelnök és Cincár-Markovics külügyminiszter

Sulyosan megromlott az Egyesült Államok és a tengelyhatalmak közötti viszony

Hitler vezér és kancellár nagy beszédet mondott Linzben az Ostmark felszabadulásának évfordulója alkalmából

Belgrádból jelentik: (Bud. Tud.) A „Vreme“ berlini jelentése szerint a német-jugoszláv viszonyra vonatkozóan a német főváros politikai köreiből azt az óhajást fejezik ki, hogy Jugoszláviával minél mélyebb és barátabb kapcsolatok jöjjenek létre. A jugoszláv miniszterelnök és a külügyminiszter berlini utazását illetően, amelynek híre már napokkal ezelőtt elterjedt Belgrádban, hír szerint már a hét elején megérkezett Belgrádba egy német repülőgép, amely majd Németországba viszi a minisztereket. Előzetes hírek szerint erre az utazásra pénteken került volna sor. Ujabb hírek szerint azonban tekintettel a még folyó tárgyalásokra csak a jövő hét elején valósul meg az utazás.

A szerdára hirdetett koronatanács elmaradt s azt csütörtök délelőtt tüzték ki. A félhivatalos Avala-ügynökség szerdán este közleményt adott ki, mely szerint a miniszterelnöknél péntekre előjegyzett fogadásokat lemondták.

Semmitmondó jelentés a török miniszterelnök beszédéről

Londonból jelentik (Reuter): Az angol rádió a török nagy nemzetgyűlés üléséről a következő jelentést adta:

A török nemzetgyűlés szerdai ülésén a miniszterelnök nagy beszédet mondott, amelyben kitért a nemzetközi helyzetre és részletesen beszámolt Törökország valamennyi kérdéséről. A miniszterelnök kimerítő magyarázatot adott valamennyi hatáskörébe eső kérdésről is.

Angol csapatok érkeztek Görögországba.

Kairóból jelentik (Reuter): Eden angol külügyminiszter szerdán látogatást tett a külügyminisztériumban és egy órás megbeszélést folytatott az egyiptomi miniszterelnökkel és a külügyminiszterrel.

Bernből jelentik: Az angol rádió newyorki jelentés alapján hírül adta, hogy Északafrikából angol csapato-

kat szállítottak át Görögországba. A jelentés szerint Epiruszban, Athén kikötőjében, negyven szállítmányt már ki is hajóztak. Ezekben a napokban Szalonikibe is újabb angol csapatszállítmányokat várnak Egyiptomból.

Hamis hírek magyarországi behívásokról és csapatösszevonásokról

Magyar Távíratok Irodája jelent: Felelőtlen elemek olyan híreket terjesztettek, hogy Magyarországon katonai behívások vannak, sőt egyes határvidékeken csapatösszevonások vannak. Illetékes helyen felhatalmazták a MTI-t annak megállapítására, hogy ebből a híresztelésből egy szó sem igaz.

Elindultak Anglia felé az első amerikai torpedóhajók

Londonból jelentik: (Mai Nap) Itt emi értesülés szerint az első amerikai torpedóhajók elindultak Anglia felé.

Belgrádból jelentik (Mai Nap): A

Politika berlini jelentése szerint illetékes német körökben megállapítják, hogy a háború új korszakába lépett azzal a ténnyel, hogy az Egyesült Ál-

lamok kormánya aláírta az Anglia megsegítéséről szóló törvényt. Berlinben úgy látják, hogy az Egyesült Államok és a tengelyhatalmak közötti viszony sulyosan megromlott és Berlinben most már nem látnak okot arra a túlságosan udvarias magatartásra, amellyel eddig viselkedtek az Egyesült Államok irányában. Hangoztatják, hogy az Anglia megsegítéséről szóló törvény megszavazásában kétségtelenül nagy szerepe volt az amerikai zsidóságnak, mindazonáltal, hogy a zsidókérdést Németországban

most másodrendű kérdésnek tekintik. A főkérdés a háboru megnyerésének ügye.

Londonból jelentik: Mint a Reuter iroda jelenté, az alsóház szerdai ülésén Churchill miniszterelnök kifejezte Anglia háláját az Egyesült Államoknak a segítségért. A szövetségi törvény megszavazásáért.

Berlinből jelentik (MTI): A Wilhelmstrassen mit sem tudnak arról, hogy a görögöknek ajánlatot tettek volna a hadműveletek beszüntetéséről.

Összeütközés várható az angol és francia hajóhad között

Belgrádból jelentik: (Mai Nap.) A Politika londoni értesülése szerint Dardanis tengernagy legutóbbi nyilatkozata, amely szerint a jövőben hadihajókkal kísérik a francia élelmiszerszállító hajókat, igen nagy érdeklődést keltett Angliában. Londonban hangoztatják, hogyha ennek következtében összeütközésre kerülne sor, a francia és angol flotta között abból csak Németországnak lenne haszna és az súlyos kárt jelentene Angliának és Franciaországnak egyaránt. Hangoztatják azonban azt is, hogy Anglia mindezek ellenére sem fogja enyhíteni a blokád szigorúságát.

Anglia és Churchill már elvesztette a játszmat.

Linzből jelentik: (NTL) A Führer szerdán este 9 óra tájban váratlanul Linzbe érkezett, hogy résztvegyen az Ostmark felszabadításának évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen. A lakosság lelkesen ünnepelte Hitler vezért és kancellárt. Hitler a Déli pályaudvar ünnepi csarnokában rendezett nagygyűlésen beszédet mondott. Beszédében abból a három év előtti márciusi naphól indult ki, amely meghozta a német nép belső összefogását. Beszél a véderő erejéről. Még egyszer emlékeztetbe idézte az elmúlt években megjárt út állomá-

sait. Beszél a párt rendíthetetlen elszántságáról, a német véderő szilárdaságáról és a német nemzet belső közösségéről. Magvas mondatokban mutatott rá a mostani küzdelem értelmére, majd rövid visszapillantást vetett az elmúlt három évben az Ostmarkban és így Linzben is végzett sikeres építómunkára. Beszél a győzelembe vetett rendíthetetlen hitről. Beszédét a negyvenezer főnyi hallgatóság tomboló „heil“ kiáltásokkal fogadta.

Linzből jelentik: (NTL) Németország megteremtésének harmadik évfordulóján Göbbels miniszter is beszédet mondott. A miniszter beszédében összehasonlította Anglia mai reménytelen helyzetét Németország minden tekintetében szilárd és biztos helyzetével. Anglia és Churchill már elvesztette a játszmat. Németország az élelmezés és gazdaság terén biztosítva van. A világ legjobb hadserege készen áll arra, hogy teljesítse a Führer parancsát. Az ellenség üres fenyegetései és kérdései Németországot nem félemlítik meg. A német nép elszántan várja a Führer parancsait és szilárd bizalommal halad a döntés felé.

Fokozódik a harci tevékenység a görög hadszíntéren

**Az angolok új védelmi vonal tervén dolgoznak
Több száz német harci repülőgép támadta az éjszaka Angliát**

Belgrádból jelentik: (NTI) A Politika jelentései Szalonikiból: A harctérről érkezett jelentések arra mutatnak, hogy a harctéren újra megélnék a tevékenység. Katonai körök figyelmét továbbra is a harctér központi szakaszra köti le. Ugy véljük, hogy a szembenálló felek fokozzák a támadások erejét. A légi haderő nagymértékben kiveszi részét a küzdelemből.

Szofiából jelentik: (Budapesti Tudó) A Slovo című lap szerint Szalonikiban úgy tudják, hogy az angol vezérkar tervezetét dolgoz ki új védelmi vonal felállítására. Eszerint az új védelmi vonal jobbszárnya Szíriára, bal-szárnnya az Aegai tengerre támaszkodna. A védelmi vonal megvalósítása céljából az angolok visszavonnák az Abessziniában harcoló hadseregüket, amelyet északra vezényelnének. Az abessziniai harcokat kizárólag a délfrikai unió folytatná.

Ismét kórházakat és műemlékeket bombáztak Berlinben az angol repülők.

Berlinből jelentik: (NTI) Az angol harci repülők a csütörtökre virradó éjjel rajtaütöttek Berlinen Hamburgon és Brémán. A támadások központjai a lakónegyedek voltak. A legtöbb tüzet még éjszaka elfojtották. Több lakóház megrongálódott. Katonai és hadigazdálkodási kár jelentéktelen.

Eddigi jelentések szerint nyolc ellenséges repülőgépet lelőttek.

Berlinben ismét lakónegyedeket, kórházakat és műemlékeket nyilvánítottak.

Egyre nagyobb méreteket ölt az amerikai sztrájk-mozgalom

Newyorkból jelentik: (Stefani) Buffaloi hír szerint a Bettehem acélgyárak üzemeiben a sztrájk küszöbön áll. A detroiti Ford, General Motoros és Chrysler gyárak három osztályan kénytelenek voltak beszüntetni a munkát részben azért, mert a szükséges nyersanyagokat az acélrészt nem szállította időben, részben, mert a munkások sztrájkjal fenyegetődtek és béremelést követeltek. Az említett gyárak katonai megrendelésre dolgoztak.

SÜTŐMUNKÁSOK KÖZGYŰLÉSE.

Nagyvárad, Saját tud. A Nemzeti Munkaközpont kebelébe tömörült nagyváradai sütőmunkások szakcsoportja folyó hó 16-án, vasárnap délután 9 órakor tartja közgyűlését, melyen az összes váradai sütőmunkások részvesznek.

**FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ**

templomot bombáztak. Tizenhatan meghaltak, harmincheten megsebesültek.

A véderő főparancsnokának jelentése szerint több száz német harcrepülőgép egész éjjel több hullámban sikeresen támadta Birmingham és Birkenhead kikötőberendezéseit. Több kikötőberendezést és egy élelmiszerraktárt valamint a kikötő közelében lévő iparmű-

elpusztítottuk vagy súlyosan megrongáltuk. Több hajó kigyulladt. Német felderítő repülőgépek Anglia keleti partja előtt megleptek több hajókavand és 3 nagy kereskedelmi hajót te-
lőbe találtak. Great-Yarmouth köz-
ben elsüllyesztettek egy ezer tonnas hajót. Egy gyorsnaszád Anglia délkeleti partja előtt elsüllyesztett egy brit torpedórombolót.

Az Egyesült Államok kormánya megsértette Argentína felségjogát

Buenos-Airesből jelentik: (Stefani) A Pampero értesülése szerint az Egyesült Államok kormánya birtokába vette az argentin sarkvidékhez tartozó Palmer félszigetet, ahol katonai támaszpontokat létesít. Ezzel megsértette Argentína felségjogát.

Tokióból jelentik: (NTI) A Nisi Nisi Sinbun jelentése szerint a csungkingi kormányt átszervezik. Csungkingban ezzel megszűnik a szovjet befolyás és Csungking az Egyesült Államokkal kerül függő viszonyba politikai és gazda-

légi támaszpontokat átengedni Amerikának amennyiben háború tör ki az Egyesült Államok és Japán között.

sági téren. A csungkingi kormány kész

Rómából jelentik (NTI): Spanyol forrásból érkezett értesítés szerint az angol őrhajók Gibraltár szorosában szerdán feltartóztattak és Gibraltárba vontattak egy francia kereskedelmi hajót. Ez az első eset, hogy az angolok francia hajót koboznak el, azóta, hogy a vichy-i kormány ellenrendszabályokat jelentett be az angol tengerzárallal szemben.

Ezrekre menő tömeg búcsúztatta a Németországba utazó japán külügyminisztert

Tokióból jelentik: (NTI) Macuoka japán külügyminiszter szerdán este 10 óra 35 perckor japán időszámítás szerint elutazott Európába.

A külügyminiszter elutazása alkalmából, a késő esti órák ellenére, ezrekre menő tömeg gyűlt össze és sok egyesület s szervezet küldöttsége is

megjelent búcsúztatására. A külügyminisztert a lelkes tömeg dörgő „banzái” kiáltásokkal búcsúztatta.

Elutazása előtt a külügyminiszter kijelentette, hogy Moszkvában látogatást tesz Stalinnal, Molotovnál és más szovjet vezetőszemélyiségnél.

Súlyos találat érte a Fort Williami alumíniumgyárakat

Berlinből jelentik (NTI): A Fort William-i alumíniumgyárak Skócia partján március 12-én bombatámadás érte, melynek során súlyosan eltaláltak az üzem északnyugali részét. A repülőgépek legrőnyése a tüzeket még ötven kilométer távolságból is jól látta.

Szegedi paprikát fognak termelni Biharmegyében

Zárt területnek nyilvánították az érmihályfalvai járást. — Kik termelhetnek szegedi paprikát?

Budapest, a MTI. Jelenti: A m. kir. minisztérium rendelete értelmében Bihar vármegye érmihályfalvai járásának területét fűszerpaprika termelés szempontjából zárt területnek nyilvánították, amely a szegedi paprikatermelő területéhez tartozik. Ezen a területen paprikatermelésre engedélyt csak azok kaphatnak, akik ma-guk, vagy akiknek elődeik 1840-ben fűszerpaprikatermelést folytattak.

Az első bekezdésben megállapított feltételek mellett fűszerpaprika termelésre egyelőre az is kaphat engedélyt ezen a területen, aki a szegedi paprikatermelő és értékesítő szövetségnek nem tagja

**Hirdessen
a Magyar Lapokban**

Átmenetileg megszűnnek a meteorológiai intézet időjárás jelentései

Budapestről jelentik: (MTI) Tekintettel arra, hogy a külföldi időjárásra vonatkozó híryanag az utóbbi napokban nagymértékben csökkent a m. kir. meteorológiai intézet kénytelen a napilapokban és rádiókban közreadott időjárás helyzetjelentéseit és előrejelzéseit március 13-tól kezdődően átmenetileg megszüntetni.

A hercegprímás elítéli a realitások elhagyását

Budapestről jelentik: (MCI) A Szent István Társulat ma délelőtt tartotta közgyűlését, amelyen Sereédi Jusztinián bíboros hercegprímás mondott beszédet. A hercegprímás beszédében a realitások elhagyásáról beszélt. Kifejtette, hogy milyen nagy veszedelemmel jár ennek elhagyása. Azt fejtette, hogy ez a különböző közületek biztos pusztulását eredményezné. Nem lehet más fontosabb feladatunk a jelenben, mint a jövődő magyar nemzeték biztosítása.

Felhívás a nagyváradai kereskedőkhöz

A történelmi magyar igazságnak beteljesülése következtében abba a boldog helyzetbe kerültünk, hogy március 15-ikét 22 évi idegen uralom után nyílt színvallással és őszinte hazafias lelkesedéssel megünnepelelhetjük.

Felhívjuk Nagyvárad összes kereskedőit, hogy mindenki igyekezzen külsőleg is kifejezésre juttatni a Magyar Szabadság e nagy ünnepélyét és éppen ezért, hogy ez méltó keretek között történhessen meg, úgy a munkaadók, mint a munkavállalók részéről március 15-én tartsanak munkaszünetet és ne nyissák ki üzleteiket.

Az élelmiszer árusítók (fűszer, csemege és bodega) március 15-én délután 10 óráig zárjanak.

Hisszük és meg vagyunk győződve, hogy mindenki elegendő tesz a felhívásunknak.

Nagyvárad, 1941. március 13. Dr. Horváth Árpád elnök, dr. Kalas László titkár.

Április elsejéig kell kérni a textilnagykereskedői engedélyt

A közellátásügyi bizottság felhívása

Budapestről jelentik: (MTI) A közellátásügyi bizottság felhívja a textilnagykereskedőket, akik igényt tartanak arra, hogy nagykereskedői tevékenységüket folytathassák, hogy április 1-ig a Kereskedelmi és Iparkamara útján a közellátásügyi miniszterhez címezve, nyújtsák be ez irányú kérésüket. Eddig az időpontig mindenkinek kérni kell az engedélyt, aki bármilyen textil áruval engedély nélkül akar lebonyolítani.

A hadtestparancsnok látogatása Nagyváradon

Diszszázad fogadta az állomáson

Nagyvárad. Saját tud. Tegnap előkelő vendége volt városunknak. Szentgyörgyi Sierling László altábornagy, a 9. hadtest parancsnoka és vezénylőtábornoka szerdán délután 6 órakor gépkocsival Nagykárolyból jövet Váradra érkezett. Vitéz Gothay Béla tábornok, állomásparancsnok értesítette a polgári hatóságokat is a magas vendég érkezéséről. Az állomáson várta dr. Soós István polgármester, dr. Gyöngyössi István táblai főügyész, Molnár Kálmán kanonok és Sulyok István ref. püspök. Diszszázad állt őrséget. Az altábornagy ellépett a diszszázad előtt, fogadta vitéz Gothay tábornok tisztelgését, majd a polgármestert üdvözölte. A polgármester bemutatatta a küldöttség többi tagját, akikkel az altá-

bornagy röviden elbeszélgetett. A kivonult diszszázad ellépett az altábornagy előtt, aki ezután a városba hajtattott.

Este 160 személyes bajtársi-bankett

volt az altábornagy tiszteletére a Katolikus Körben.

Csütörtökön délelőtt Szentgyörgyi Sierling László altábornagy Horváth Ferenc vezérkari ezredes kísérelében tisztelegő látogatást tett a polgármesternél, aki átadta a vendégeknek Széll Sándor Nagyvárad Szent László városa című könyvet. Megtekintettek a közgyűlési teremben Bihari festményét, amelynek másolatát József főherceg felajánlotta a városnak, majd katonai vonatkozású kérdéseket beszéltek meg.

Vasárnaptól megjavul a fürdő-vonatok menetrendje

Inga-vonatok fognak közlekedni

Nagyvárad. Saját tud. A polgármester többször közbenjárt a kereskedelmi minisztériumban és a MÁV vezérigazgatóságánál, hogy a fürdő-

vonatok lehetetlen közlekedését változtassák meg. Eddig ugyanis reggel 5 órakor, délelben 12.30-kor, este pedig 9 órakor indultak Nagyváradról a vonatok a Félix- illetve a Püspök-fürdőbe.

Most leirat érkezett a MÁV-tól, amelyben közlik, hogy március hó 16-ától kezdődőleg megváltoztatták a fürdővonatok menetrendjét. Ezentúl a reggeli vonat 6.40-kor indul, (azért, hogy az iskolás gyermekek a fürdő környékéről 7.38-kor beérkezzenek a városba), délelben 14.30-kor, délután pedig 18 órakor.

Május 5-én túl azután inga-vonatok közlekednek, ami azt jelenti, hogy kb. másfélóránként indulnak majd a fürdőbe járatok.

Bagosi István	-50
Kárándi István	1.-
Jéger János	1.-
Paizs Béla	1.-
Özv. Zsugán Ferencné	1.-
Osuth Anna	1.-
Ifj. Ridi Károly	2.-
Papp József	50
Id. Ridi György	1.-
Id. Ridi Károly	2.-
Id. Ridi Sándor	2.-
Reteg János	3.-
Özv. Óváry Sándorné	2.-
Keszelsay István	1.-
Krajcsi János	1.-
Szabó Olga	2.-
Özv. Lázár Gyuláné	1.-
Molnár József	2.-
Fatona Sándorné	1.-
Kötele László	3.-
Özv. Mihalekné	1.-
Krajcsi György	5.-
Biró Ferenc	3.-
Hubert Ferencné	-10
Lanyai család	3.-
Szűcs Lajos	1.-
Mansberger Gusztáv	1.-
Óreg Rollinber néni	-30
Bordás Sándor	1.-
Szutar István	1.-
Csara Kata	-10

A váradszőlősiéek összes gyűjtése 114.30
Steiner Viktor gózsütőde Nagyvárad 100.-
Összesen befolyt eddig 3748.21 Ft

A püspöki kar értekezletének felhívása az árvizkárosultakért

Budapest, a Magyar Kurir: A püspöki kar szerdai tavaszi értekezletének határozata értelmében a püspöki kar felhívja a magyarországi latin és görög szertartású papokat, hogy a március 16-iki szentbeszéd alkalmával hívják fel a hívők figyelmét a nagy árvizkárosokra, amelyek az idén még a tavalyinál is nagyobb mértékben sújtották magyar testvéreinket és egyben buzdítsák nemesszivű adakozásra a híveket az árviz-sújtotta lakosság megsegítése érdekében.

Az EMGE 1000 pengős adománya

Kolozsvárról jelenti a MTL: Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület felhívást intézett az erdélyi magyar gazdatiszadalmhoz az anyaországi árvizkárosultak megsegítése érdekében. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület központja és tisztviselői kara 1000 pengővel nyújtja meg az adakozást. Az adományokat az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület központja és tisztviselői kara 1000 pengővel nyújtja meg az adakozást. Az adományokat az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület ki- rendeltségeinek és a gazdaköri elnököknek vagy pedig az egyesület központjának juttathatják el. A nyugtázást az EMGE hivatalos lapja, az „Erdélyi Gazda” végzi.

A közellátás hatályosabb védelme a képviselőház elé kerül

Budapestről jelentik: A képviselőházi szünet után, rövidesen tárgyalni fogják a közellátásügyi miniszter javaslatát, a közellátásügyi intézkedések hatályosabb védelméről. A javaslat drákói büntetéseket tartalmaz a közellátásügyekkel kapcsolatos visszaélésekre és lehetővé teszi, hogy súlyosabb esetekben a tettes egész vagyonát elkobozzák.

A tavalyinak közel duplájára növekszik az idén a májusi Budapesti Nemzetközi Vásár területe

Ötven nap múlva újból vásárt tartanak a budapesti Városligetben. Május 2-án fogják ott az idén megnyitni a Budapesti Nemzetközi Vásárt, mégpedig a nehéz gazdasági helyzet ellenére, rendkívüli nagy mérethez. Az eddigi jelentkezések alapján most már biztosra vehető, hogy az idei májusi vásár a kiállítók száma, a külön csoportok érdekessége és a lefoglalt terület mérete szempontjából egyaránt olyat fog nyújtani, ami érdemessé teszi mindenki számára, hogy ezt vásárt még a rendesen nehezebb közlekedési lehetőségek mellett is, felkeresse.

A nagyszabású induló vásárt a rendezőség ez évben különösen nagy gondnal készíti elő. Ennek tudható be, hogy a hatalmas városligeti terület több vonatkozásban máris megindultak az előkészítő munkálatok. Újjáépítik a vásárterület egész csatornahálózatát. Ezzel egyidőben új vízvezetési hálózattal látják el a vásár területét. És gondoskodni fognak arról is, hogy a vásár területe még huzamos esőzések ellenére is száraz, a közönség tömegforgalma részére alkalmas állapotban maradjon. Biztosítéka lesz ennek nemcsak az új csatornahálózat, hanem az is, hogy a főváros ez évben tartós útburkolattal látja el a vásár minden főútvonalát, ami által örökre számúzik a vásár területéről az átázó utak sarát.

Tatarozási munkák indulnak meg a közeli napokban az Iparcsarnok és a Fővárosi Csarnok hatalmas épület-tömbjein. Munkáshadsereg veszi kezelésbe a Gerbeaud-pavillon és a Fővárosi Múzeum épületeit is, mivel az ez évben területben lényegesen megnövekedő vásárvárosba be fogják kapcsolni évek óta első ízben újból ezt a két épületet is.

A legújabb hírek szerint tárgyalások indultak meg a Közlekedésügyi Múzeumnak a vásárterületbe való be-

vonásáról, mely ternek megvalósulása esetén a májusi Nemzetközi Vásár közel akkora lesz, mint az egykori Millenáris Kiállítás.

MAJOR VILMA

lényképészeti szaküzlete és amatőr laboratóriuma

hétfőn nyílik meg

Nagy Sándor utca 1 szám alatt. Del-Ka mellett.

A március 15-iki ünnepségekről készült felvételeket tekintse meg a kirakatban.

A „Magyar Lapok” gyűjtése az árvizkárosultakért

A „MagyarLapok” gyűjtése az árvizkárosultak javára

Nincs olyan nap, amely ne szolgált volna örömmel és példaadással karváltott testvéreink megsegítési akciójában. Kárásztelek gyönyörű példája után most Váradszőlős katolikus hívei jelentkeztek gyűjtésükkel. Dr. Kajaba László plébános buzdítására három szőlősi leány, Bagosi Böske, Vankos Böske és Mansberger Mária gyűjtötték össze a szőlősi hívek adományait. Az adakozók élén maga dr. Kajaba László plébános áll 30 pengővel. Dícséretreméltó a gyűjtés összege is, ha számításba vesszük azt, hogy a Dréher sörgyár és a tűzharcosok külön gyűjtének.

A gyűjtést az alábbiakban közöljük:

Eddigi gyűjtés	3533.91 Ft
Ujabb adományok:	
Dr. Kajaba László	30.- Ft
Özv. Szabó Jánosné	20.-
Szalfay István	1.-
Barátky Zoltán	5.-
Gerlicze Mihály	-10.-

Schmidt István	-50
Rácz Mihály	1.-
Tóth Jenő	-20
N. N.	-50
Oswald János	-80
Mihalek János	1.-
Barátky Lajos	5.-
Kiss Sándorné	1.-
Szabó Dezsóné	1.-
Orbán József	1.-
Placskó Márton	2.-
Ifj. Katona József	1.-
Várady József	-20
Bundás László	-50
Guzmányi János	1.-
Fodor Pál	-50
Id. Ridi Sándor	1.-
Özv. Meczinger Józsefné	1.-
Szidor Terézia	1.-
Melczinger János	1.-
Biró László	1.-
Oswald József	1.-
Szabó Erzsébet	2.-
D. Ocsoszkyné	2.-
Pelle Józsefné	1.-
Fembő M. Antal	3.-
Ridi József	1.-

ZSIDÓK DÉLKELETEURÓPÁBAN

Adatok a megoldás elősegítésére

Reményi-Schneller Lajos leg utóbbi beszédében hangoztatta, hogy Magyarország súlyos zsidókéréssel küzd és ezt a zsidókérdést meg kell oldani. Mivel a kérdés általános jellegű, érdekes lesz összefoglalva áttekinteni, úgy, ahogy a délkeleturópai államokban jelentkeznek. (Szerk.)

Középeurópában Zsidó és cigány, Európa valamennyi népe közé elvegyült két idegenfajú nép amely minden keveredés ellenére mindvégig megőrizte sajátos népi jellegét. Azonban sem a cigányok, sem a zsidók nem tudtak beleilleszkedni az európai élet rendjébe, minden látszólagos asszimiláció mellett sem.

Hibávalónak bizonyult minden letelepítési kísérlet, a cigány megmaradt nomádnak és megtartotta külön faji erkölcsi kódexét is.

A zsidó felcserelelte ugyan Ahasverorsorsát ideiglenesen állandónak látszó lakóhellyel, de megmaradt mindenkor parazitának, ösztönös ragaszkodással fajiságához.

Délkeleturópában különösen Magyarországon és Romániában van sok cigány és zsidó, míg Szlovákiában, Jugoszláviában és Bulgáriában észrevehető tömegekben élnek ugyan, de számuk sokkal kisebb.

Az emancipációs törvény nyitotta meg a zsidók előtt az Osztrák-Magyar Monarchiába vezető utat és a liberális korszak korlátlan kiélési lehetőséget biztosított számukra.

Az európai sorsfordulattal, amelyet a nemzeti szocializmus hatalomra jutása vezetett be Németországba, megváltozott a népi szemlélet és magatartás is az európai nemzetek között szétszórtan élő idegen fajokkal szemben. Ez a fordulat napirendre tűzte a zsidókérdést, mint faji problémát egész terjedelmében és megmutatta a zsidóság kiiktatásának lehetőségét is. Ezek után Délkeleturópa is hozzájárult energikusan a megoldáshoz és a zsidó uralom letöréséhez.

A zsidóprobléma életkérdés valamennyi délkeleturópai nép számára. E kérdés, melyet minduntalan felvetettek az évtizedek folyamán, mind égetőbbé vált a keleti zsidók fokozódó hezsdőnlésével. Kelet zsidója mind nagyobb és nagyobb tömegekben lepté el a Moldvát, Keletmagyarországot az őslakó hitközségek segítségével — megtelepedett, európaizálódott, majd megkezdte vándorlását a nagy zsidó centrumokból először a román jugoszláv és magyar városokba, majd innen tovább Bécsbe, Prágába — idők multán pedig Berlin, London, Párizs és Newyork következtek.

A világháború előtt a párizsi és londoni Rothschildok osztrák-magyar főkonzulkok voltak. A gazdasági élet, a pénzügy, a bankok és a sajtó, amint

tudjuk, egyaránt zsidó kézre kerültek és 1918 után — hatalmuk sikeres gyarapodásával — már ők uralkodtak egész közép- és Délkeleturópa fölött. Hűségese segítőitársuk és szolgálójuk volt a korhadt liberalizmus, a koronáját zsidó pénzzel bearanyozni akaró degenerált nemesség és a zsidókkal titkos társaságokban szövetszövő nagypár.

Ha az uralkodó klikkek össze is házasodtak sokszor a zsidókkal, a nép mindig ösztönösen védekezett az elzsidósodás ellen és biztos érzéssel utasította vissza a zsidó szellem különféle formában megnyilatkozó dörgölődését.

Ma Délkeleturópa minden nemzete a zsidó rákfenétől való végleges megszabaduláson fáradozik. 62 millió ember között mintegy 2,5 millió zsidó él, félzsidókkal együtt 3,5 millió Németország megszabadult a zsidóktól. Délkeleturópa népei is remélik, hogy rövidesen megszabadulhatnak tőlük.

Szlovákia Szlovákiánál a zsidókérdés magyar időkől maradt örökség. Ezek a zsidók először „magyarok” voltak, később Csehországnak lettek nagy hazafiai. A liberális arisztokrácia idejében a nemesség védelmét élvezték, a Pálffyaktól Pozsonyban és a Lubomirskiekét Olubóban.

A szlovák nép mindig antiszemita érzelmű volt és távoltartotta magától a zsidókat. Azonban gazdaságilag ki volt szolgáltatva, nem utolsó sorban a vezető magyar és cseh férfiak elnézése és engedékenysége miatt. Szlovák és zsidó a legeslegritkább esetben keveredett egymással, a nép mindig idegen elősdiinek tekintette a zsidót.

A szlovákok már a prágai parlamentben is ismételtlen követelték a zsidók kitelepítését és befolyásuk korlátozását, természetesen eredmény nélkül. E kérdés rendezéséhez csak német védelem alatt álló önálló államokban láthattak hozzá.

Ma Szlovákiában kerekén 80.000 zsidó él, a lakosság 2,8 százaléka. Még pedig: 15.000 Pozsonyban — e város híres ghettojából sok befolyásos zsidó származott — több mint 2000 Eperjesen és Nagymihályon, 1000-nél több Zsolnán, Nagyszombatban valamint Nyitrán, több mint 500 zsidó lakik Vágújhelyen, Pöstvényben, Mezőlaborcon Varannóban, Kémárkón és Besztercebányán és végül 1500-on felül Barfán.

Az 1938-i átalakulás idején Szlovákia gazdasági élete 60 százalékban zsidó kezekben volt. A pozsonyi ügyvédi kamara 598 tagja közül 291 volt zsidó és e 291 ügyvédből 133 élt Pozsonyban. A pozsonyi betegsegélyező 30 szakorvosából 20 volt zsidó és zsidó Szlovákia keleti vidékein majdnem minden falusi kereskedő és kocsmáros.

Az önálló szlovák állam, rövid idővel berendezkedése után intézkedéseket léptetett életbe a zsidókérdés szabályozására. Az 1938-ban kiadott kormányrendelet meghatározta, hogy ki a zsidó és ki nem és 4 százalékra csökkent a számarányukat bizonyos foglalkozási ágakban. Teljesen kizárja őket az újságírásból, a jegyzői állásukból

és korlátozza számukat az ügyvédi, orvosi stb. pályán.

A zsidó kereskedők kötelesek üzleteiket jellel ellátni. Megtették a lépéseket a gazdasági élet fokozatos árjásítására: megvonták a zsidó kocsmárosok és vendéglősök italmérségi engedélyét, zsidó nem maradhatott állami állásban és nem vehetett részt az 1938-iki karácsonyi vásáron.

Dr. Tuka miniszterelnök és Mach belügyminiszter 1940. őszén kezdték siettetni a zsidó kérdés megoldását. Nagyszámú rendelet adott utasítást az árjásításra és alkotmányozó törvény hatalmazta fel a kormányt az ehhez szükséges összes intézkedések megtételére. Egytől-egyig bezárták a zsidó vendéglőket, kávéházakat, italmérséket és törzsökös keresztények tulajdonába ment át valamennyi szálloda is.

Minden árjának megadták a lehetőséget a zsidó kézre került tulajdon visszavásárlására. Jegyzéket állítottak össze a zsidó birtokokról és házakról, amelyet közöltek a lakossággal és így adtak lehetőséget arra, hogy a birtokgazdát cserélhessen.

Ugyanezen célból írták össze szeptember első felében a zsidók vagyonát. A rendeletek egész sora szabályozza a még megmaradt zsidó üzletek ellenőrzését és valamennyi zsidó üzlet árjásítását, a bankok kötelező anyagi segélynyújtása mellett.

Elvették minden zsidó utlevelét, hajtási igazolványát és vadászengedélyét, kivétel nélkül. Be kellett hogy szolgáltatassák a tulajdonukban lévő fegyvereket. A külföldi rádiók halgatójának és a hamis hírek terjesztésének megakadályozására meg kellett, hogy váljanak rádiókészülékeiktől is.

Kizárták a zsidókat az összes tanintézetekből, az elemi iskolák kivételével, ezeket azonban maguknak a zsidóknak kell felállítani. Szabadpályára zsidó egyáltalán nem mehet. Bevezették végül a zsidók kötelező munkaszolgálatát és Európa zsidókérdésének végérvényes szabályozásáig kijelölték számukra két várost, ahol munkájukkal megkereshetik kenyerüket. A zsidómentes községeket kintüntetik.

Románia Romániában a zsidókérdés csak a XIX. század kezdete óta játszik jelentős szerepet. Ezen időtől kezdve mind határozottabban fordul ellenük a néphangulat. A Fanarióták alatt zsidókékre kerül az adóbeszedés, a pénzverés és az ezüstipar is. Azonban a zsidók vesztélytelenek maradnak az oláhságra nézve faji szempontból.

Csak a XVIII. és XIX. század fordulóján kezdődik meg a keleti zsidók tömeges bevándorlása ez országba különösen a XIX. század közepén. A román nép hamarabb fölismerete a zsidó veszedelmet, mint a többi európai állam és törvényes uton igyekezett a fenyegető veszély elhárítására. A „Stautl tárii” 31 képviselője törvénytervezetet dolgozott ki már 1868-ban a zsidókérdés megoldására. A képviselők rámutatnak a tervezet indokolásában arra, hogy a zsidók 1825-ben még 25.000-en sem voltak, 1854-ben közel 50.000-en vannak és 1868-ban már a félmilliót is meghaladja számuk.

1878-ban kötelezték a románokat arra, hogy állampolgárságot adjanak a zsidóknak. Azonban a románok sohasem ismerték el a berlini kongresszus eme rendeletét és a világháború vé-

gég rendkívül megnehezítették a román állampolgárság megszerzését zsidók részére. A st. gremainj és trianoni parancs értelmében azután meg kellett adni az állampolgárságot a román állam területén élő valamennyi zsidó számára.

De ezzel még nem ért véget a zsidó bevándorlás. A perek tömegei bizonyítják, hogy a zsidók még a legutóbbi időben is igyekeztek román állampolgárságot szerezni, ha kell csalás és megvesztegetés útján is.

Nincsen pontos és teljesen megbízható statisztika Románia zsidóságáról. Azonban aligha tévedünk ha 1.250.000-re tesszük Nagyrománia zsidóinak a számát és 550.000-re, sőt talán 600.000-re a mai Romániában élőkét.

Románia megszabadult zsidóinak nagy részétől az Oroszországnak és Magyarországnak tett területi engedményekkel. Bukarestben ma kb. 200.000 zsidó él, Jassyban 75.000, Nagyváradon 42.000, Temesváron 40.000 és Aradon 25.000 zsidó. Besszarábia, Máramaros kompakt zsidó települései és a nagy zsidó városok, Kisenev, Csernovie, Szatmár, Nagyvárad, Kolozsvár, Mára-

Rádió, villany, kerékpár
legolcsóbban
BENEDEK és GYARMATH
Sas passage. Paplanüzlet mellett

marossziget, Szoroka ma már másokat boldogítanak. De még mindig zsidó Románia lakosságának majdnem 4 százaléka.

6500 román újságíró közül 4500 volt zsidó még rövid idővel ezelőtt. 453 román újságból csak 80 volt román kezében. A román nemzeti jövedelemből 65,5 százalékgig részesedtek a zsidók. A botrányok sora gondoskodott róla, hogy a román nép ösztönös antiszemizmusa aktív védekezéssé erősödjön hovatovább. Csak Auschnitt Maxra a főcsempészre, a Máramaros-Blanc-Bank bukására vagy Lupescuné-
ra kell gondolni.

Bulgária A délszláv országokat megkímélte a túlságos zsidó áradat. Délkeleturópában seholsem olyan jelentéktelen a zsidók száma, mint Bulgáriában, ha magasabb is valamivel a százalékos arányszám a jugoszláviaiánál. Bulgária 6,5 millió lakosságából 50 ezer a zsidó. Ez a lakosság 0,9 százaléknak felel meg. 1881-ben még csak 14.000 zsidó él Bulgáriában, azonban amíg a holgár lakosság megkésztetődött az utolsó 60 esztendő alatt, a zsidók száma megháromszorozódott ugyanabban az időben.

A legtöbb Bulgáriában élő zsidó sephardim és csak kevés közöttük a keleti zsidó, askenazim. A zsidóság nemzetközisége világosan tükröződik vizsza neveikben: Byzanti, Pajos, Policronos, Askenazi, Mad'ari, Tevteri, Grumberg, Neustadt, Demajo.

Bulgária zsidói 33 kerületben oszlanak szét és városokban élnek kevés kivétellel. Szófiában majdnem 20.000 zsidó van, a főváros lakosságának 11 százaléka. Plovdiv, kereskedelmi centrumban 7000, Burgas és Ruszcsuk kikötővárosokban 4—4000, Küstendil dohánnyárárosban 2000 zsidó él és alig 1000 zsidó tartózkodik falun.

Foglalkozási ágak szerint: kerekén 5000 zsidó dolgozik az iparban, majdnem 8000 a kereskedelemben és 1000-en vannak megközelítőleg szabadpályán. A dohány. Bulgária legfontosabb külkereskedelmi terméke túlnyomóan zsidó kezekben van.

Az utolsó években állami intézkedésekkel törték meg a zsidók küikeres-

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Képkerekezés
Melegágyrámák és üvegek

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

kedelmi hatalmát és a nemzetvédelmi törvény végérvényesen és maradék nélkül akar leszámolni a zsidó uralommal. Bulgária iparosodása egyelőre még kezdeti stádiumban van, de meglévő két vegyipari gyárában már 317 zsidó van, a vasiparban 436, a ruházati iparban 149 és a bőriparban 80.

Bulgária helyzete — amely egyébként mindég kielégítő volt a zsidókérdés tekintetében — meg csak javult a háború után. 1920-ban feleltették a zsidó hitközségek szervezésének: statutumát, amely kimondja Bulgária zsidóságának vallási és nemzeti egységét, függetlenül a ritustól, nyelvtől, születési helytől és állampolgárságtól. Tehát minden zsidó tagja lakóhelye hitközségének. A zsidó hitközségeknek adóbeszedési és iskolafenntartási joguk van, továbbá saját bíróságuk — Beth-din-Lagadol — melynek ítéleteit a polgári hatóságok elismerik és végrehajtják. Így Bulgáriában a zsidók államot alkotnak az államban.

A zsidókérdés szabályozása a Német Birodalomban, erős ösztönzést adott valamennyi délkelet-európai állam ez irányú törekvéseinek. A németországi zsidók kiiktatása bebizonyította Délkelet-európai népeinek, hogy érvényt lehet szerezni ösztönös zsidóellenes magatartásuknak a gyakorlatban és hogy ez igen értékes eredményeket jelent a nemzeti élet számára.

Az egyes államok igyekeznek is most már a probléma lehető leggyorsabb megoldására saját határainkon belül, hogy a kérdés egész Európára vonatkozó szabályozásánál teljes zsidómentességet érthessenek el. B. V.

Báró Bánffy Dániel Magyarország és Jugoszlávia gazdasági viszonyának kimélyítéséről

Belgrádból jelenti a M.T.I.: A Vreme közli báró Bánffy Dániel magyar királyi földművelésügyi miniszter cikkét. A földművelésügyi miniszter sürgeti, hogy a barátságos szerződés megkötése után mélyítsék ki a két ország gazdasági viszonyát is. Rámutat a mezőgazdasági és az állattenyésztés régebben megteremtett kapcsolataira, amelyek nagy haszonnal jártak mindkét országra. Kiemeli ezután a Budapesti Tenyészállatvásár jelentőségét, amely iránt Jugoszláviában egyre fokozódik az érdeklődés. A Magyarországon vásárolt tenyészállatok elsőrangúan megállották helyüket Jugoszláviában. A magyar nemes buza is teljesen bevált. A cikk befejező részében azt a reményt fejezi ki, hogy a magyar és jugoszláv mezőgazdák a baráti kapcsolatok szoros kiépítésével jó és hasznos szolgálatot fognak tenni mindkét nemzetnek.

M. Kir. Közforgalmi Repülőtér
Nagyvárad

Pályázati hirdetmény

Pályázatot hirdetünk a város határában, a Bóné kut és Aradi ut között, fekvő repülőtér területének legelő céljára való bérbeadására. Kizárólag birka legeltetésre. A legelő körülbelül 5-600 birka legeltetésére kiválóan alkalmas, a legelő bérbeadása egy évre történik. A pályázat zárt borítékban a m. kir. közforgalmi repülőtér vezetőjéhez Nagyvárad, nyújtandó be. — Részletes felvilágosítást telefonon is ad a vezetőség, telefon szám 22-99.

Antiszemita tüntetések Angliában

Ha a tüntetések nem szűnnek meg, a zsidók nem támogatják az angol kormányt

Stockholmból jelenti: Az angliai zsidókérdés megoldásának szükség-szerűsége mindinkább előtérbe nyomul. Elsőnek Houston Steward Chamberlain mutatott rá a zsidóság-ról írt hatalmas munkájában arra a veszedelemre, amely Angliát fenyegeti. A búr háború idején Methuen lord írt egy érdekes munkát két vasos kötetben „The Jew at London” (A zsidó Londonban) című munkájában, amelyet több kiadásban kapkodtak el, ami felrázta az angol közvéleményt is. Ekkor indították a „The Morning Leader” című antiszemita lapot is, amely a mai napig él.

A világháború után Lord Mosley megalakította az angol nemzetiszocialista, fasiszta pártot, amelynek parlamenti képviselője is akad már. Mosley felrázta az angol közvéleményt és pártjának tagjait ma már 10.000.000-ra becsülik, különösen az angol kisiparosság és munkásság szolgáltatója számára a mindenre elszánt antiszemita tömegeket. A londoni bankárok kívánságára aztán Mosley lordot, feleségét, valamint az angol antiszemita párt 600 vezető egyéniségét Churchill a háború tartamára internálta.

Hiába volt az angol kormánynak és a zsidóságnak minden mesterkedése, az antiszemita mozgalom folyton erősödött és a múlt hónapokban már nyílt kirobbanásokra vezetett a nagyobb angol városokban. Egy héttel ezelőtt ismeretlen egyének elárassították London több millió antiszemita röpirattal, amelyek a zsidókat vádolják meg azzal, hogy a jelenlegi háborút kirobantották. A munkásnegyedekben nyílt lázadásra került a sor, amit csak katonaság és rendőrség igénybevételével tudtak levern.

A zsidóság annyira megijed, ezektől a tüntetésektől, amelyek más városokra is átharapódtak, hogy a

londoni nagyrabbi felsietett a belügyminiszterhez és azt követelte, hogy a legdrakonikusabb rendszabályokat léptessék életbe, hogy ez a zsidóellenes propaganda megszűnjön. A bel-

Nem pokolgép robbant Isztanbulban

A szófiai angol követség csomagjai között volt a robbanóanyag

Szófiából jelenti (NTI): Az isztanbuli Palota-szállóban történt robbanásról ideérkezett legújabb jelentések szerint nem pokolgép robbant, hanem az a robbanó anyag, amelyet a szófiai angol követségről vittek magukkal a csomagok között. A legújabb jelentések szerint a halálos áldozatok száma 7, a sebesülteké 23.

Szófiából jelenti: (Bolgár Távirati Iroda.) Bolgár politikai körökben megütközéssel utasítják vissza azt az angol állítást, amely szerint bolgár személyek helyezték volna el az angol követség elutazása előtt a követség podgyászában az isztanbuli szállóban felrobbant pokolgépet. Bolgár körökben utálnak a Secret Service különböző gyanús üzemleire, feltehető, hogy ezuttal is erről van szó.

Berlinből jelenti (NTI): Politikai körökben egyenesen nevetésgésnek minősítik azt a németellenes forrásból származó bizonyos feltevést, hogy német részről idézték volna fel az isztanbuli bombamerényletet.

Az angol követség magyar szakácsnője is résztvett a mentési munkálatokban.

Isztanbulból jelenti: (Mai Nap) A legújabb jelentés szerint a Palota szállóban történt robbanás tíz perccel azután következett be, hogy Randall követ megérkezett a szállóba. A követ lá

ügyminisztertől két zsidó bankár kíséretében a főrabbi a kincstár első lordjához (pénzügyminiszter) hajtott, akinek megmondották, hogy ha az antiszemita mozgalmak elterjednének a birodalomban, akkor a zsidóság minden anyagi támogatását megvonja az angol kormányzattól. Idáig jutottak az angolok, mert nem hallgattak Mosleyre és Douglas Reed-re, aki a háború kitörésekor megírta, hogy csak egy veszedelem van, amely az angolbirodalmat a bukásba viszi, ez pedig a zsidóság.

nya éppen a felvonóban tartózkodott, amikor a robbanás bekövetkezett. A robbanás következtében a felvonó leszakadt és mintegy három méternyit zuhant az aknában. A követ lányának, valamint a többi bent ülőnek nem történt baja. A vizsgálat megállapítása szerint az angol követség podgyászában három bomba volt és ezek közül kettő robbant fel. A szállóban tartózkodott egy Kocsis Rózsi nevű magyar nő is, a követség szakácsnője, aki a vizsgálat megállapítása szerint rendkívüli bátorsággal és hősiességűvel részt vett a mentési munkálatokban.

Hogyan menekült meg Kocsis Rózsi, a mezőkövesdi magyar leány?

Isztanbulból jelenti: (Bud. Tud. A Palota-szállóban történt bombarobbanáskor a véletlen szerencse folytán megmenekült Kocsis Rózsi, magyar leány, aki évek óta szakácsnőként szolgált a követség titkárnál. Mezőkövesden született. Az angol követség tagjainak Szófiába való távozásakor szintén Isztanbulba ment és a robbanás idején a szálloda esernőjében tartózkodott, hol a poggyászra vigyázott. Életét annak köszönheti, hogy közvetlenül a robbanás előtt a portás kihívta, hogy beírja személyi adatait a vendégek könyvébe.

Szovjetországnak és Thaiföld felvette a diplomáciai érintkezést

Moszkvából jelenti: (NTI.) A Szovjetországnak és Thaiföld felvette a diplomáciai érintkezést. Molotov ma fogadta a berlinben székelő Thaiföldi követet, aki ideérkezett, hogy tárgyaljon a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok felvételéről.

Román lap kirohanása a magyarul beszélők ellen

Bukarestből jelenti: A *Stirea* című aradi román lapban „Románosítás bottal, ha kell” címmel három hasábos cikk jelent meg, amely élesen kirohan azok ellen az átadott területekről elmenekült nők ellen, akik még ma is magyarul beszélnek. Nem vonja kétségbe jó románságukat, csak tudatlanságnak minősíti a magyar beszédet, amely minden körülmények között elítélendő. Hatásos megtorlásnak a botot ajánlja. A cikk végül ismét visszatér arra az egyedülálló eszközre, amely itt a botozás

Nagyváradon és Biharmegyében is megindul a cserkészmozgalom

Jelentkezzenek a cserkészek és cserkészvezetők

Nagyvárad. Saját tud. A Magyar Cserkész Szövetség országos elnöksége a debreceni hatodik kerület elnökét bízta meg Nagyváradon és a megyében a cserkészet megszervezésével. A kerület részéről az elmúlt napokban Nagyváradra érkezett vitéz dr. vitéz dr. Besenyei Lajos tankerületi főigazgató, kerületi elnök és Rábold Gábor, kerületi vezetőbizt. debreceni gimnáziumi tanár.

A kerület elnök a Szent László gimnáziumba értekezletet hívott össze. Miután elhatározták a szervezés megindítását, az értekezlet résztvevőinek hozzájárulásával kijelölték a vezetőköt, így a biharmegyei és a nagyváradon cserkészcsapatok ügyvezető elnökségével dr. Barcsai Károly vármegyei főügyész cserkészbizt. biz-

ták meg, akinek oroszianrésze van a megye csonka részének megszervezésében; a vármegyei vezetőbizt. teendők ellátásával Popovics András m. kir. postatisztet bízták meg.

Az egyes csapatok vezetői a következők: Szent László gimnázium: Beniczky László Állami kereskedelmi: Linné István. Gépipari szakiskola: Paál István. Polgári fiúiskola: Személyi Kálmán. Kolping: Nagy Ferenc. K. I. E.: Sarkady Zoltán. Bihar Egylet: Kalla Gyula.

A vezetőség a szervezéssel kapcsolatban ezúton kéri fel a vármegye és a város területén tartózkodó cserkészvezetőket és cserkészeket, hogy címüket közöljék Jakab Dezső vármegyei segédtiszttel. Címe: Nagyvárad, Vármegyeháza.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSÓ-UTCA 8 SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30,
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem
adunk vissza

Szombaton zárva tartanak az üzletek

Budapestről jelentik: (Pest) A kereskedelmi érdekképviselet állandó bizottsága a kereskedelem részéről megnyilvánult egyhangú akaratnak megfelelően úgy határozott, hogy március hó 15-én, szombaton egész nap zárva lesznek az üzletek, kivéve az élelmiszerüzleteket, amelyek déli egy óráig állanak a közönség rendelkezésére.

SZMRECSÁNYI LAJOS EGRI ÉRSEK 90 ÉVES. Eger, a Magyar Kurír jelenti: Szmracsányi Lajos egri érsek most ünnepelte születésének kilencvenedik évfordulóját. Ebből az alkalomból Serédi Jusztinián bíboros, hercegprímás meleg szavakban üdvözölte az érseket. Ugyancsak most ünnepelte püspökké szentelésének harmincadik évfordulóját Glattfelder Gyula megyéspüspök, akit szintén melegen üdvözölte a bíboros-hercegprímás.

A TARTALÉKOS TISZTEK ÉS KARPASZOMÁNYOSOK KÉRVÉNYEINEK BETERJESZTÉSI HATÁRIDÉJE. Felhívom a tartalékos tiszték és karpaszományosok viselésére jogosultak figyelmét arra, hogy a városi katonai parancsnokságnál kikért kérvényeiket legkésőbb f. hó 31-ig terjesszék be. Ezután beérkező kérvények eljárás alá nem kerülnek. M. kir. nagyváradi és biharmegyei járási katonai parancsnokság.

A Katolikus Dolgozó Leányok nagyváradi Szentlélek, Szent Márta és Szt. Agnes csoportja március 16-án, vasárnap délelőtt fél 10 órakor tartják tagavatatásukat az olasz plébániatemplomban. Ugyanaznap délután fél 5 órai kezdettel rendezik meg Szent József diszgyűlésüket az Orsolya zárda nagytermében. Ezután hívják meg szeretettel a főtisztelendő papságot, az összes egyesületeket és iskolákat, minden érdeklődőt, főleg katolikus munkástestvéreiket, hogy minél számbanban vegyenek részt a nagyváradi Dolgozó Leányok ezen ünnepén.

APRILIS ELSEJE UTAN MEGKEZDŐDIK A CIPŐK ARUSÍTÁSA UTALVÁNYOK ALAPJÁN. A Mai Nap értesülése szerint 120 millió pengőre becsülik a cipőkereskedésekben lévő árukészlet értékét. Az utalványok alapján való cipőárusítást április 1. után kezdik meg.

SZLABEY LASZLÓ kereskedő életének 52.ik évében hosszas szenvedés után, 12-én este fél 7 órakor meghalt. — Temetése péntek délután 3 órakor lesz a Rulikovszky temető Steinberger kápolnájában.

SZÁZEZER PENGŐT LOPTAK ÖSSZE EGY TEXTILGYÁRBAN A MUNKÁSOKKÉNT DOLGOZÓ BETÖRŐK. Budapestről jelentik: A Guttman és Fekete-féle textilgyárban észrevették, hogy állandóan lopják a gyár készletét. Jelentést tettek a főkapitányságon, mire detektíveket küldtek ki, akik munkásoknak öltözve a gyárban dolgoztak és figyelték a gyanúsítottakat. Megállapították, hogy a gyár munkásai szervezett tolvajbandába tömörülve lopkodják a gyárat. Vezetőjük Bogár Sándor szövőmester és felesége volt. Tagjaik a munkások közül kerültek ki. Bogárék lakásán tízezer pengő értékű lopott holmit találtak, a banda többi tagjainál 3-5 ezer pengő értékű. Bogárék a lopott holmikkal már szööl, házat és telket szereztek. Bogárt, Bogárnét, Benk Frigyeset és Loidl Ferencet letartóztatták. A többi munkás ellen folyik az eljárás. A kár mintegy száz-ezer pengő.

A magánalkalmazottak műsoros estje. A Nemzeti Munkaközpont magánalkalmazottainak csoportja március 16-án este 6 órai kezdettel a Török Ignác utcai otthon nagytermében műsoros, jótékony célú előadást rendez. Az előadáson Szabó János felsőház tag mond megnyitó beszédet, ami után szavalatok, ének- és zeneszámok, egyfelvonásos bohózatok és táncjelenetek következnek a műsoron.

SORRA MEGALAKULNAK A JUGOSZLAVIAI MAGYAR EGYESÜLETEK. Belgrádból jelentik (MTI): A Magyar Közművelődési Szövetség szervező bizottságai sorra alakulnak meg a Bácska, Bánát és Baranya községeiben. Legutóbb a szabadkai Magyar Egyesületek alakították meg a Magyar Közművelődési Szövetség szervező bizottságát. Az alakuló gyűlésen ígéretet tettek, hogy a magyar nemzeti gondolat hatósugarával az általános magyar ügyet kívánják szolgálni.

AGYONVERTE GAZDÁJÁT A MEGDORGÁLT CSELED. Szekszárdról jelenti a MTI: Engelmann Vilmos gyöngyi gabonakereskedő megdorgálta Kraus András nevű gazdasági cselédjét, mert állandóan részegeskedett. Kraus emiatt annyira megharagudott, hogy amikor a kereskedő lement a pincébe, utána lopkodott és ballával agyonverte. A gyilkost a csendőrség letartóztatta és a szekszárdi ügyészség fogházába szállította.

Temetés. Özv. Kövesdy Lajosné szül. Schmidt Katalin Nagyváradon a Francia sor 8. szám alatti lakásán március 12-én meghalt. Temetése március 14-én lesz ugyanonnan délután 4 órakor a velencei temetőbe. (Caritas).

KÜLÖNÖS ESETEKBE ENGEDÉLYEZIK A ROMÁN JÖVEDEK ÁLTAL KIBOCSÁTOTT CÍMLETEK LETÉTBELIHELYEZÉSEET. Budapest, a MTI jelenti: A magyar királyi minisztérium felhatalmazta a pénzügyminisztert, hogy különös mellánylást érdemlő esetekben a román királyság, vagy a román királyság önálló jövedék pénztára által kibocsátott állami címletek utólagos letétbelihelyezését, illetve utólagos elfogadását engedélyezze, akkor, ha a tulajdonos a korábban megállapított letétbelihelyezésének önhibáján kívül nem tett eleget. Az ilyen kérelmet tartalmazó beadványt a kéredelmet igazoló iratokkal együtt a Pénzügyi Központnál kell benyújtani.

A jövő héten összetül a képviselőház.

Budapest. Az Esti Ujság írja: Politikai körök arra számítanak, hogy a jövő héten csütörtökön összehívják a képviselőházat. Ezen az ülésen bejelentik a mentelmi bizottságnak Wirth Károly ügyére vonatkozó jelentését és a napirend további teendőire vonatkozó indítványokat.

Bajtársi parancs. Március 16-án 10 órakor ismét köteles minden bajtárs az otthonban megjelenni, hogy részt vegyen 10 órától 12 óráig a nemzetvédelmi előadásban. 12 órakor unnepléyes segély kiosztása amikor nemes dr. Hlatky Endre főispán, díszelnök bajtárs, segélyeket oszt ki sok gyermek bajtársak részére. Utána unnepléyes tagavatas lesz. Elnökség.

SULYOS ÍTELETEKET HOZOTT A VALUTABÍROSÁG. Budapestről jelentik: A büntetőtörvényszék, mint valutabíró, ma hirdetett ítéletében fizetési eszközökkel folytatatosan elkövetett büntetett címen. Klein Endrét hét évi fegyházra, társai közül Reitzer Györgyöt öt évi szigorított dologházra, ötszáz pengő pénzbüntetésre, ezeröttszáz pengő vagyoni elégtételre. Holzweber Imre banktisztviselőt egyévi börtönrre ítélte. Kilenc másik vádlottat egytől másfél évig terjedő börtönbüntetésre ítélte a törvényszék.

Gyászünnepe a Bach korszakban kivégzett marosvásárhelyiek sírjánál. Marosvásárhelyről jelentik: (MTI) A Bach korszak idején 1854. március hó 10-én Török Jánost, a kollégium tanárát, Gálffy ügyvédet és Horváth Károly birtokost kivégezték. A három vértanu sírjánál kegyeletes gyászünnepeket rendeztek, amelyen Lászlóffy Ernő kereskedelmi iskolai tanár mondott emlékbeszédet.

MELLŐZNI KELL A BÜNTETÉST A MEZŐGAZDASÁGI JÖVEDELMELŐKKAL SZEMBEN. Budapest, a MTI jelenti: A pénzügyminiszter utasította az adóhivatalokat, hogy az olyan adózókkal szemben, akiknek jövedelme túlnyomóan mező- és erdőgazdasági termékekből származik és március 31-ig önként benyújtják adóvallomásukat, azokkal szemben a büntetést mellőzzék. Ezen túlmenően csak egyéni kérelemre és legfeljebb április 15-ig adhatnak haladékot az adóvallomások megtételére.

Temetés. Szlabey Laszlo kereskedő 52 éves korában meghalt. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz a Steinberger kápolnában. (Erdélyi „Concordia”).

KAROLY VOLT ROMÁN KIRÁLY „HÜ” TITKÁRA ELKÁRTYÁZTA A KIRÁLY PORTUGÁLIÁBA MENTETT ARANYAIT. Madridból jelentik a Pest-nek: Lisszabonból érkező jelentések szerint Károly volt román király még Székvillába való szökése előtt előrelátva titkárát Lisszabonba. A titkár gépkocsin három ládát szállított, amelyben körülbelül százmillió pengő értékű aranyat vitt. A hű titkár a ládákat Lisszabonból azonnal Estorilba, urának Portugáliában kiszemelt lakóhelyére vitte és az arany tekintélyes részét el is kártáza. még mielőtt Károly és Lupescuné megérkezett volna.

MEGALAKULT AZ ERDÉLYI PÁRT CSIKSZEREDAI TAGOZATA. Kolozsvárról jelenti a MTI: Az Erdélyi Párt csikszeredai tagozata most tartotta alakuló értekezletét. Az értekezleten hangsúlyozták, hogy a párt támogatni kívánja a kormányt. A párttagozat elnökévé Daravics Félixet választották meg.

Légtalmi felszerelések

Intézmények, gyárak és magánosok részére.

Balkus András

Nagyvárad, Gr. Bethlen I. u. 9

MEGBESZÉLÉS AZ EMSZO-BAN.

Csütörtökön este fél 8 órakor a Várad-újvárosi Központi Emszo megbeszélést tart Teleki u. 9. szám alatti helyiségében, amelyre ezuton is felhívja tagjai figyelmét és szeretettel fogadja az érdeklődőket.

A Szigligeti Társaság választmányi ülése. A Szigligeti Társaság elnöksége ezuton kéri vezetőségi és választmányi tagjait, hogy inárcius hó 18-án, kedden este hat órakor sziveskedjenek a Társaság választmányi ülésén az Ujságíró Ottthonban megjelenni. Táragsorozat: Beszámoló a február 27-én lefolyt Szigligeti napról és a Társaság további tevékenységének megbeszélése.

Légtalmi riadópróba volt Nagyváradon.

Nagyvárad. Saját tud. Szerdán este 7 órakor 10 percig tartó légtalmi elsötétítő gyakorlatot rendelt el a város polgármesteri hivatala. Az elsötétítő gyakorlat alatt a város közönsége példás rendben tartotta be az előírt szabályokat. Pontban 7 órakor a szirénák szabályszerű riasztójeleket adtak le, néhány pillanat alatt teljes sötétség borult a városra, pillanatok alatt kiürültek az utcák, a lakásokat elsötétítették. Értesülésünk szerint a város közönsége kielégítően tartotta be az előírt szabályokat.

SPORTHIREK

NAC-Törékvés rangadó vasárnap

Vasárnap délután fél 3 órai kezdettel a két nagyváradi labdarúgócsapat ütközik meg az erzsébetligeti pályán az erdélyi bajnokság kolozsvári csoportjának küzdelmei során.

A NAC—Törékvés találkozót mindig hatalmas érdeklődés előzte meg. A helyi rangadó azért kapta az „örök rangadó” hangzatos címet. S ha visszagondolunk az elmúlt évtizedek mérkőzéseire, meg kell állapítanunk, hogy az elnevezést az összecsapások méltán megérdemelték. Lehetett bármilyen jó vagy rossz formában egyik vagy másik csapat, sohasem lehetett papírfómára építeni.

A mostani mérkőzés nagy tétért folyik, főleg a listavezető NAC számára. Viszont a Törékvés el akar kerülni az utolsó helyről.

Vérbeli, remek sportra, élvezetes vetélkedésre van kilátás.

Belvárosi mozgóban.

A kegyelmes úr rokonaAz első magyar szatirikus vígjáték
Simor Erzsé, Mezey Mária, Csontos,
Szilassy stb.Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuthú. 1
MA (volt Dorian) MA**Egy asszony három élete**a filmek filmje
Bette Davis és Charles Boyer-val
előadások kezdete: 3, 6 és 9 órától.

APOLLO Filmszínházban

MA!

Magyar Imre és cigányzenekara muzsikál a

Rozmaring-baFőszerepben: Turay Ida, Páger
és Kabos.**RENDELETEK — HIRDETMÉNYEK****Minden éghető, gyúlékony anyagot el kell távolítani a padlásokról**Nyolc nap alatt kell végrehajtani az elrendelt takarításokat.
Súlyos büntetés a mulasztókra

Nagyvárad. Saját tud. A polgármester a következő rendeletet adta ki:

A honvédelemről szóló 1939. évi II. t. c. és annak légtábori rendelkezései végrehajtásáról kiadott rendeletek, — ugyancsak a tűzrendszetről alkotott 1936. évi X. végrehajtási utasításaként kiadott 180.000—1936. B. M. sz. rendelet alapján a következők legkésőbb nyolc napon belüli végrehajtását rendeltem el:

A város belterületén, valamint az azzal összefüggő telepeken lévő lakóházak padlásait lemtalanítani kell.

A padlásokról minden éghető, gyúlékony és tűzveszélyes anyagot el kell távolítani és olyan helyen tárolni, ahol azok meggyulása különösebb tűzveszélyt nem jelent.

A város szorosan vett belterületén még a nem lakóépületek padlásereiben sem szabad gyúlékony anyagokat raktározni, illetve azokat el kell távolítani.

Fentiek végrehajtásához tájékoztatást végeztünk a 1940—1936. B. M. sz. rendelet előírásait a következőkben közlöm:

Mit szabad elraktározni a padláson?

„Padlás tűzvédelme. — 77. §. (1) Lakóházak padlásterén általában csak butorok, butordarabok, a háztartásban nélkülözhetetlen és éghető, vagy nehézen gyulladó tárgyak, üres ládák és kosarak helyezhetők el. Papír és szöveteműek csak kemény ládákban, vagy szorosan fűzött, lángbiztos csomagolásban legfeljebb oly mennyiségben tarthatók, hogy az országos légvédelmi készlet elrendelésével a padlástérrel való eltávolításuk és más hova elhelyezésük a legrovidebb idő alatt lehetséges legyen. A 63. §. (2) bekezdésében felsorolt tűzveszélyes anyagok — könnyen gyúló szilárd anyagok: szén, szalma, nád, ás, szálás, takarmány, kalászos termény, szarított fű, gyógyfű és ezek hulladékai, kender, len, nyersgyap, rongy, pamut, vatta, juta, gyaluforgács, papír) lakóház padlástereiben általában nem tarthatók. Könnyen gyúló szilárd anyagot nem lakás céljára szolgáló épületek (üzletrészek) padlástereiben csak abban az esetben szabad tartani, ha a raktározásra szolgáló helyet a padlás többi részétől, valamint a szomszéd hazaktól tűzfal választja el és használatban lévő kémény nincs a padláson átvezetve. Ha ilyen esetekben a tűzfal átjáró nyílások alkalmazása elkerülhetetlen, akkor azokat önműködően csukódó, zárható, erős és tűzbiztos vasajttal kell ellátni.

A belterületen semmit sem szabad a padláson tartani

(2) Padláson általában csak a padlólépcső alatti 1,60 méter magasságig

szabad raktározni. Ennél magasabb raktározás csak akkor megengedett, ha ez valamely butordarab (pl. szekrény) méreténél fogva elkerülhetetlen; ily tárgyat azonban úgy kell elhelyezni, hogy minden oldalról könnyen hozzáférhető legyen. Egyéb tárgyak is csak úgy helyezhetők el, hogy raktározásuk módja a könnyű hozzáférést ne akadályozza.

(3) A padlásrészek egy méternél nagyobb szintkülönbsége esetén a magasabb részekben való raktározáshoz a tűzrendszeti hatóság engedélye szükséges. A különböző magasságú szakaszokat lépcsővel, vagy helyhez kötött létrával kell összekötni. A padlásterék bejárati ajtóit, valamint a magosított padlásterék elválasztó tűzfalaiban lévő vasajtókat önműködően csukódó szerkezettel kell ellátni és állandóan betéte kell tartani.

Be kell jelenteni a gazdasági cselédeket

A m. kir. pénzügyminiszter 400—1940 P. M. számú rendelete értelmében az östermeléssel foglalkozó munkaadók kötelesek az 1941. évi március hó végéig bejelenteni azoknak a gazdasági cselédeknek és adóköteles gazdasági bérmunkásoknak, akiknek főfelmentését gabonajárandóság alkotja, a pevélt, alkalmazási minőségét, az 1940. évi pénzügyi és terménybeli (természetbeni) járandóságát és a munkaszerződéssel kikötött szolgálat időtartamát. Az évközben elfogadott alkalmazottakat 15 nap alatt kell bejelenteni, a személyekben beállott változást pedig csak abban az esetben, ha az előzőtől személy helyett ugyanolyan minőségben és ugyanolyan illetményel más alkalmazottat nem fogad fel, vagy ha fel is fogadott, az illetményében olyan változás állott be, mely változás alapján az adó átábrányozás úján megállapított összegét módosítani kell.

Felhívom az érdekeltek figyelmét, hogy a fenti bejelentésnek feltétlenül tegyenek eleget, mert ellenkező esetben a törvényben előírt bírságot leszek kénytelen alkalmazni.

Gyapai, h. polgármester.

Tudnivalók a helyhatósági bizonyítványok megszerzéséről

1941. március 4-én kelet 635—1941. sz. felhívásban közöltem, hogy az egy szoba és mellékhelyiségekkel ellátott és napszámosok tulajdonát képező ingatlanok házadó alól való mentesítéséhez feltétlenül szükséges a város közigaz-

A város belterületén szorrendszert szerinti épült lakóházaknál, emeletes épületeknél pedig minden esetben a padlásterét üresen kell tartani és ott még butorok és egyéb éghető anyagok sem tartaték. Kivételt képez az az eset, amikor a 81.000—1940. eln. lgv. számú és a III. csoportba tartozó építmények légtáborról szóló rendeletben előírt házi légtábori tűzoltószerelések már beszerezettek és kéznél vannak.

Felhívom a város közönségének és az érdekelteknek figyelmét arra, hogy a város kéményseprő alkalmazottai utasítást kaptak arra, hogy jelen rendeletben foglaltak végrehajtására az érdekelteket figyelmeztessék és a rendelkezések végrehajtása elmulasztása esetén jelentésüket tegyék meg. Az ellenőrzésről a hatóság egyéb szakközegei — tűzoltóság stb. — útján is gondoskodni fog.

Elvárja a tűzrendszeti hatóság, hogy fenti légtábori érdekből fontos rendelkezéseknek mindenki saját jól felfogott érdekében is a legjobb ügyekézzel tegyen eleget.

Fenti rendelkezések nem teljesítése a hivatkozott jogszabályok alapján büntetendő esélékmenyi képez.

Polgármester.

Hirdetmény

Nagyvárad thj. város Közélelmezési Hivatala felhívja a kereskedők figyelmét a lisztel való takarékosabb gazdálkodásra. Üzletükben nem szolgáltathatnak ki 1 kgr. 0-ás lisztet többet. Indokolt esetben is csak a közlelmezési hivatal hozzájárulásával.

Magyar királyi állami közlelmezési Hivatala.
Nagyvárad.

504/1941. kórh. szám.

Versenytagyalási hirdetmény

Versenytagyalási hirdetmény

A nagyvárad állami közlelmezési részére, az élelmiszerek korlátozására vonatkozó miniszteri rendeletek figyelembevételével:

1. Kenyér és zsemlye;
2. Hús, hentesárúk;
3. Tej és tejtermékek;
4. Fűszer és gyarmatárúk;
5. Fogyasztási cikkek

szállítására nyilvános versenytagyalást hirdet a közszállítási szabályzat idevonatkozó §-ainak szem előtt tartásával.

A közszállítás költségei biztosítva vannak.

A szállítás megkezdésének ideje 1941. április hó 15; befejezésének ideje 1941. december hó 31.

Szabályszerűen felbelyegzett, aláírt, sértetlen borítékban elhelyezett pecséttel lezárt ajánlattevők 1941. március hó 31-én 9 óráig személyesen, vagy posta útján nyújthatják be a kórház gazdasági hivatalánál, ahol ugyanézen a napon 10 órákor fogják az összes beérkezett ajánlatokat nyilvánosan felbontani. Ezen a felbontáson a magukat igazoló ajánlattevők vagy meghatalmazással ellátott képviselők jelen lehetnek. Bányatpénz 2% Pályázhat minden magyar honos iparos, kereskedő, vagy termelő.

Ajánlati úrlap, részletes és különleges szállítási feltételek, valamint költségvetés a közlelmezési gondnoki hivatalában önköltségi áron beszerezhetők.

Nagyvárad, 1941. március 12.

Dr. Verzar István s. k.
igazgatófőorvos.Vitéz József Ferenc s. k.
gondnok.

HIRDETMÉNY. Közölöm a nagyvárad hegyközség összes tagjaival, hogy a hegyközségi lakosok szőlő és gyümölcsösökkel beültetett területeknek névjegyzéke Nagyvárad thj. városban a városházán II. em. 20. sz. szobában 1941. évi március hó 1-től 10-ig közszemlélre volt kitéve. Együttal közölöm, hogy az 1938. XXXI. törvény-cikk végrehajtási utasítás (85.000/1938. P. M. sz.) 3. §-ának 4. pontja értelmében a lajstrom ellen a hegyközség határában beültetett szőlővel vagy gyümölcsösökkel rendelkező birtokosok a közszemlélretétel utolsó napjától számított 8 nap alatt felszólalhatnak. A lajstrom elleni felszólalások ügyében a polgármester végérvényesen jogorvoslat kizárásával, dönt. Dr. Varga László, s. k. tanácsnok.

Hirdetmény

Nagyvárad thj. város Közlelmezési Hivatala ismételt felhívja a kereskedők figyelmét, hogy a vonatkozó rendelet értelmében a cukorjegy hétély, annak ellenében tehát egy hétre megállapított cukormennyiség vásárolható.

Hirdetmény

Tudomására hozzuk a nagyérdemű közönségnek, hogy folyó évi március hó 14-től kezdődőleg próbaképpen a visszavonásig az „A” vonalon este 10 órától egészen 11.10-ig külön villamos járatokat vezetünk be a Szent László-tér és a Nagypályaudvar között, mely vonalon a villamosok csak 10—12 perccenként fognak közlekedni.

A külön járatokon a menetdíj egységesen 30 fillér.

Ezékre a külön járatokra a szabadjegyek, bérletek és fűzetjegyek érvénytelenek.

Nagyvárad, 1941. március 13.

Nagyvárad Városi Vasut Rt.
üzletigazgatósága.

MÁRCIUSI ÜNNEPSÉGEK

Felhívás városunk összes iparosaihoz

Szeretett iparostestvéreink!

A kegyelmes Isten olyan jó volt hozzánk, hogy elhozta nekünk az ohajtott felszabadulást. 22 év után felderül ránk az aranyfényben ragyogó március 15-ike. Ezer hála kötelez minket, magyar iparosokat azért, hogy átlábolhattunk az elnyomatás áradatait, hogy magyarok maradtunk, hogy ma a mi édes magyar hazánk szabad polgárai vagyunk. Ugy érezzük, hogy a felszabadulás után első március 15-ét méltóan a nagy ünnephez, szent magyar ihlettel illik boldogan megünnepelni.

Arra kérjük ezért összes iparostársainkat, hogy e napra tegyék le mindnyájan a szerszámaikat és ezen ünnepet szenteljék magyar iparoshoz illően önkéntes és magyar öntudaton alapuló komoly ünnepet. Csendesedjen el a munka zaja kivétel nélkül minden műhelyben és délelőtt 10 órakor gyülekezzünk székházunkban, ahonnan szakosztályonként saját zászlóink alatt vonulunk fel az Országzászló elé.

Borbély iparostársaink délelőtt 10 órától délután 2-ig tartanak zárva.

Iparostestvéreink! Ünnepeljünk mi családainkkal és munkásainkkal együtt e nagy nemzeti ünnepen! Mindnyájan ott legyünk.

Az iparostestület nevében:

Dr. Darabont Gyula, alelnök.

A Székessygházban szombaton, március 15-én az ünnepi szentmise reggel 9 órakor kezdődik. Felkérjük a székessygházi ének- és zenekar tagjait, hogy a reggel 9 órai másén pontosan jelenjenek meg.

A Magyar Tűzharcos Szövetség Nagyváradi Pécsoportja március 15-én az összes bajtársakat kötelezi, hogy háromnegyed 10 órára a Tűzharcos Otthonban jelenjenek meg. Távolmaradás oka igazolandó.

A Zrínyi Ilona kereskedelmi leányiskola önképzőkör március 14-én délután 5 órai kezdettel az intézet dísztermében díszülné tart március 15-ének megünnepelésére, a következő műsorral: 1. Szózat. Közének. 2. Ünnepi megnyitó. Elmondja: Szily Éva tanár. 3. Petőfi Sándor Nemzeti dalát szavalja Kállay Margit V. o. tan. 4. Mozart: Török induló. Zongorán előadja Szabó Irén VI. o. tan. 5. 1848 március 15-ét Sarrak Margit VIII. o. tanuló, önképzőköri ifjusági elnök ismerteti. 6. Az intézet énekkara magyar népdalokat énekel. Vezényel Enekes Erzsébet tanár. 7. Az igazgató kiosztja a pályázatok jutalmait. 8. Liszt Ferenc II. Magyar rapszódiajára táncol Bancsik Valéria VII. o. tan. Zongorán kíséri Szabó Irén VI. o. tanuló. 9. Arató György: Szent László iken című versét szavalja Fenesy Margit VI. o. tanuló. 10. Himnusz. Közének. Az ünnepségre az érdeklődő szülőket és az iskola barátait is szívesen látják.

A HONSZ nagyváradi és biharmegyei csoportjának elnöksége a hadirokkantak tudomására hozza, hogy az Országzászló előtt tartandó március 15-iki ünnepen a csoport testület vesz részt. Elvéből felhívja azok ket a hadirokkant bajtársakat, akik ezen ünnepségen részt ohajtanak venni, hogy a csoport hivatalos helyi-

ségében, Csáky István-utca (volt Körös-utca) 42. sz. a. március 15-én d. e. 10 órára mentől számosabban jelenjenek meg, hogy a felvonulás zászló alatt pontos időben megőrtenhessék.

A Nemzeti Munkaközpont nagyváradi szervezete felhívja Nagyváradi magyar munkásait, hogy március 15-én a magyar szabadság ünnepét a jelentőségéhez méltóan akarja

megünnepelni és ezért felkéri úgy az üzemeket, mint a szakmák tagjait, hogy március 15-én 9 órára a felvonulás végett a füzesutcai Munkasotthonban jelenjenek meg.

Szombat este 7 órai kezdettel tartja meg első szabadságünnepélyét Nagyváradi város magyar munkássága, melyre ezúton hív meg minden magyar munkást a Nemzeti Munkaközpont Elnöksége.

SZÍNHÁZ

Dayka Margit ünneplése

Szerdán este ismét zsufolt ház előtt lépett fel Dayka Margit, a legnépszerűbb pesti színésznő. A Váloók mulatós darab sok derűt keltenek gyorsanpergő jelenetei, de ha nem Dayka Margit és kitűnő partnere: Sármasz Miklós álltak volna a Váloók cselekményének központjában, aligha érte volna el azt a sikert, amit főleg Dayka Margit bravuros játéka, szíves, meleg egyénisége biztosított. Kacagtatóan burleszk és megindítóan naiv szívből jön minden szó és maga a tökéletes természetesség. Sármasz Miklós nagyon kedves volt, régen láttuk ezt a kitűnő színészt ilyen elevennek, úgy látszik, a vígjáték az igazi eleme. Főnny Márta, Horváth Mici, Fülöp Viola, Bartos Csilla, Molnár Ivan és Barsy járultak még a sikerhez. Daykát szűnni nem akaró tapsokkal ünnepelte a közönség.

A színházi iroda közleményei:
A VALÓOK
óriási sikere Dayka Margit vendégfellépésével

Teljesen zsufolt nézőtér előtt került színre Stella Adorján fordításában ez a vígjáték, amely egész előadás alatt harsogó kacagást váltott ki. Dayka Margit színésznői képességének minden skáláját megcsillagította, valamint a társulat legkiválóbb prózai erői nagyban hozzájárultak az est sikeréhez.

hez. Sármasz Miklós rendezése fővárosi. A Váloók még csütörtökön este és pénteken este A. bérletben lesz a színház műsorán.

Szombaton délután 4 órakor filléres helyárrakkal Körössy Zoltán nagy sikerű operett ujdonsága a Gellérthegy kaland lesz a színház műsorán. Helyárrak 30 fillértől 120 fillérig.

JÁNOS VITÉZ
Szombaton este ünnepi díszelőadás
Iluska — Dayka Margit
Kukorica Jancsi — D. Kovács József
A színház együttese méltóképpen akarja megünnepelni a felszabadult Nagyváradi az első március 15-én és ezért műsorra tűzte Petőfi költeményéből írt, Kacsóh Pongrác által mezenésített örökbecsű daljátékot, a János vitézt. Ez a daljáték, amelyk mindig új marad, olyan kiváló szereposztásban kerül színre, amire még példa nem volt. Iluska szerepét Dayka Margit játssza míg a Kukorica Jancsi D. Kovács József lesz. A János vitéz kiegészített zenekarral, nagy kórossal kerül színre mérsékelttel emelt helyárrakkal. Erre az előadásra semminemű kedvezményes vagy szelvény jegyek nem érvényesek.

A mozgóképszínházak műsora

Belvárosi: A szerelem nem szegény.
Korona: Rasputin
Apolló: Kék madár.

RÁDIÓ

PÉNTEK, MÁRCIUS 14.
Budapest I.

6.40 Ebresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. — Etrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 „1848-ban történt.” Irta Várbiro Ilona. (Felolvasás.)
10.45 „Az újszülött gondozása.” Erdős Zoltán dr. orvosi előadása. Felolvasása.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangzó. Himnusz. Időjárás-jelentés.
12.10 Weidinger Ede szalonzenekara.
Közben
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, időjárás, és vízjárás-jelentés.
13.30 Hanglemezek.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, elemi-szerárak
15.20 A S. sz. Régium Marianum cserkészcsapat fúvószenekara, vezényel Keil Ernő.
Közben

15.40 „Mit főznek?” Háziasszonyok beszélgetnek.
16.15 Diákkelóra: „Támadó és védőegységek az állatvilágban. Felolvasás.
16.45 Időjelzés, időjárás-jelentés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 „A tél temetése.” Szendrői Akos előadása.
17.40 A Rádó Szalonzenekara.
18.10 „Sportközlemények.”
18.20 Ruszin hallgatóinknak. Közvetítés Ungvárról. Kárpátalja visszatérésének második évfordulóján.
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 „Magyar önismeret.”
19.25 Dohnányi: Szimfónikus percek. Queen's Hall zenekar (vez. Wood) Hanglemezzel.
19.40 „Igy halljuk mi.” A Pécsi Öreg diákok rádioparódiája.

Kiadótulajdonos:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépen Nagyváradi Szilagy Dézsi utca 5. szám.

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Különféle

Lakótársnőt keres, intelligens közepkorú nő, szerény lakásban. Címét a kiadóba kérek. 40

Fotókópiát eredeti okmányairól leggyorsabban készít Fotó Aurora, Rakóczi utca 8. 15

TELLUS óra

megbízható!!!

Kérjen vásárlásnál

TELLUS órát

Építésszek figyelmébe! „Akrazát” a biztos falszigetelő minden mészlerakásban kapható. Főlerakat: Kovács Károly, Nagyváradi Mikszath u. 26. 365

Lakás

Kiadó 2 szoba fürdőszoba udvari lakás, május 1-re. Vörösmarty u. 27. (Felső csengő) Megtekinthető 10-3-ig. 38

Három szobás, modern utcai lakás kiadó. Lukács György utca 40. 44

4 vagy 5 szobás lakást, tehetőleg család házat keresek beltérületen azonban május 1-re. Ajánlatok M. kir. tisztii főorvosnak, Madách u. 2. 43

Központban két egymásba nyíló butorozott szoba, fürdőszoba használatra március 15-re egy vagy két személynek kiadó. Cím a kiadóban. 29

Elegáns utcai butorozott szoba kiadó. Csengeri u. 2. 14

Adás-vétel

Vendéglőház — magánház — berendezéssel, lakással, jogfolytonossággal, kerthelyiséggel, pincével jutányosan eladó. Székely, Magyar utca 3. 41

Két csövű kakas nélküli vadászfegyver eladó. Cím a kiadóban. 42

Márványos mosdó felszereléssel eladó. Pray György u. 5. portánál elkölődni. 39

Uj hordók, kocsmai puld és stélási sürgösen eladó. Török Ignác u. 87. 37

Aranyat, ezüstöt, ókszert magas aron veszek Haslinger ekszerész Rakóczi utca 8. 545

Kitűnő márkájú pianót megvételre keresek. Hedrich szalon Rakóczi utca 21. szám. 22

Az Állami Tanítóképző használt, jó zongorát vásárolna. Ajánlatot Nagyváradi Kálvin u. 3. alá kér az igazgatóság. 21

Havonként 160 pengőt jövedelmező bérház eladó. Pál utca 10. 31

Aranyat, magas aron veszek, órákat, ókszert javított. Gyenge István ekszerész. Rakóczi u. 19. 753

Francia 2 személyes rézgyóg, garantált tiszta, eladó. Keskeny u. 13. 17

Prima tengeri moslék Berger szeszgyárban mindennap kapható.

Használt férfiruhát veszek mindenféle jó aron. Levelezőlap hívásra hához jövök Bémer tér 1. háztelügyelőnél. 6

Gyermek járóka eladó. Vörösmarty (v. Kórház) utca 13. 18

Állást nyert

Egy kocsikovács, itteni iparvállalathoz azonnal belépésre kerestetik. Cím a kiadóban. 30

Elveszett

Elveszett aranykarkötő. Megtaláló magas jutalom ellenében kérérik a Schubert utca 13. ledani. Telefon 17.80. szám. 45